

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hónap 2 frt 50 kr.
 Három hónap 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr. árral kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyházas-petit-sor egyezri közlésért 7 kr.
 ketzeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.

A nyitásterben:

minden négyházas-garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes új
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDESI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 31. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen: hetenként egyszer.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

- vasárnap reggel. -

Hivatalos közlemény.

1896. évi szept. 20. Barsvármegye alispánja.

Meghívó.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi 284. sz. a. kelt közgyűlési határozatában kijelentett rendelkezése folytán 1896. évi szeptember hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Ar. Maróthon a vármegye székházának termében:

egyesgyedves rendes közgyűlést tart,
 melyre a törvényhatósági bizottság t. tagjai meghívotnak.

Ar. Maróthon, 1896. évi szept. hó 11.

Ruffy,
alispán.

Iparos tanulók oktatása.

Mig ezé védte az iparost és jövőjét biztosította, addig fiát saját mesterségére fogta; voltak iparágak, melyek nemzedékről-nemzedék foglalkoztattak egyes családokat. Ma másként van. Tapasztalván a kisiparos, milyen nehéz életét tengetni, mekkora küzdelmébe kerül, hogy jobbára csak névleges függetlenségét fenntartsa, saját fiát, ha csak közepes tehetséggel van is megáldva, nem adja mesterségre; hogy az ő aggodalmakkal teljes bizonytalan sorsától megmentse, hogy „bizonyos kenyér“-hez juttassa, iskolákat végeztet vele. Iparossá csak azaz iparos-fiu lesz, a ki a középiskolában gyenge tehetsége miatt éppen-séggel nem tud boldogulni.

Az iparos tanulók másik, nagyobb tömegét azok a fiúk képezik, a kik a falukból azért hozatnak a városba, mert otthon semmiféle jövő sem vár rájuk. A falusi népesség selejtesebb elemeinek asiluma a mesterség.

Szóval, a jövő kisiparos nemzedék olyan gyarló anyagból képződik, melyből a mostani, még mindig szerfelett fogyatékos nevelési rendszer mellett egy olyan osztályt képezni, mely hivatásának nagyságát felismerje, osztálytudatra ébredjen s céljainak megvalósítása érdekében összetartson, a lehetetlenséggel határos.

TÁRCZA.

A lévai kincs.*)

Néh. Kolozsvári Varga Pál végrendelete.

Copia Testamenti Pauli Varga. — 1669. die 8. 9-bis.
 A Dárius királynak Czigány-havassán lévő kintseiről.

Mikor én Varga Pál meg hallottam volna, hogy a Czigány-havassán**) kints volna, mellem vévén két Társomat; Ott mi találánk, a cigány-havassán egy patakra, kinek a fenekén találánk arany porokat és szemeket, annyira, hogy mi mind a hárman megöltünk a süvegeinket. A patakon felfelé indulánk, találánk egy erős helyen egy Várat, melyet, mind a fundamentomáig elrontottak vala, de kapuja ugyan fent vala. Ott mi a várba bemenünk; jobb felől a Várnak, melyeket meg ástunk, és a három süveg arany porokat és szemeteiket, beleöltünk, és ott hagyván a vermetskébe. Menny oda, bár megtalálod. Fel indulánk onnan a patak felé, ott mi találánk egy híves helyen egy kutat, melyet tiszta fából raktak vala, valának rakotya fák, és tseresnye fák le dőlve, a mint eszomben jut, körös fák is valának. Ott a hideg kut folyásán, nem jö-

Hogy különb ember-anyagból sorozhassa a kisipar az ő katonáit, azt a közel jövőben remélni sem lehet. Ha tehát a kisiparos osztályt a reá váró küzdelemre, a létért való küzdelemre képesebbé akarjuk tenni, a nevelésen kell változtatni; ezt kell javítani, előnyösen módosítani. Az iparos tanulók iskolájának egészségesebb alapokra helyezése az első és legfőbb teendő, melyet a jövő kisipara érdekében cselekednünk kell.

A mai alsófoku ipar-iskolában vagy hivatalos nyelven „iparos-tanoncz“ iskolában a nagy tömegében iskolázatlan inassereg a legjobb, lelkiismeretesebb nevelés mellett sem nyer sokat; utját állja az ő valódi művelődésének az iskola helytelen szervezete, melynek főhibája az esti tanítás.

Mit tanulhat az esteli órákban az az inasgyerek, a kit az egész napi munka testileg és lelkileg agyoncsigázott, arról fölösleges sokat beszélni. Ezzel tisztában van nemcsak minden szakember, hanem minden értelmes ember is. A szegény inas gyerek, a kit a kora hajnaltól estéig tartó, sokszor zaklatott munka kimerít, este pihenni, vagy egy kissé szórakozni megy az iskolába. Növeli a bajt az a elégsajnos tény, hogy az inas-gyerekek nincsen vasárnapja. Egyetlen nap, melyen nappal megyen iskolába a vasárnap. Hogy nem dolgozik kedvvel e napon sem, azon egy cseppet sem csudálkozunk.

Az iparos tanulók iskolai szervezete tehát akként volna módosítandó, hogy tanóráik nappalra tétessenek át és a vasárnap kivételével (mely teljesen szabad nap kell hogy legyen) mindennapra másfél óra essék. Az iskolai tanulás ideje a heti vásár napjának kivételével, d. e. 11-től 12-ig terjedjen. Vásár napján e másfél óra este tartatnék meg s az önképzőkori gyűlésnek volna szentelve.

Az inasgyerek munkában tölthetné a reggeli időt 6—10-ig és a délutánt

2—7-ig. E 9 órai munka elég is lenne az iparos-tanulónak, nem terhelné túl, meg nem akasztaná testi és lelki fejlődésében.

E reform kezdeményezését kisiparosainktól alig várhatjuk; mert jelen nyomoruságos helyzetük miatt nem igen törődnek a jövővel, ők azon vannak, hogy úgy kihasználják az inast; miként őket kihasználták tanító mestereik. E tekintetben a kezdeményezésnek az iparkamaráktól kell kiindulni.

Pedig az alsófoku ipariskolákban a tanításnak nappalra való áttétele s a tanórák jelentékeny szaporítása csak az első lépés volna ez intézetek reformjában. Ezen iskoláknak nemcsak külsőleg, de bensőleg is át kellene alakulniok.

A belső átalakítást mindennek előtt a tanerőkön kellene kezdeni. Nem gáncsoljuk, főleg a mi alsófoku ipariskolánkban alkalmazott tanítókat, sőt elismerjük, hogy egyszerűséggel és szorgalommal s az adott viszonyokhoz képest elegendő sikerrel teljesítik a szóban levő iskolánál vállalt kötelességüket is; mindazonáltal kifejezést kell adnunk azon tapasztalatunknak, hogy az alsófoku ipariskolák tanítói nem mutatják fel sem a tanításban, sem a nevelésben azt a sikert, melyet az ügy nagy fontossága megkövetelne. A hibát azonban nem bennük, hanem a rendszerben találjuk. Az ipariskolában mellék-foglalkozásként tanítanak az elemi iskolai tanítók. Ez a körülmény nagyon hátrányosan befolyásolja az elérhető sikert. Az elemi iskolai tanítónál az alsófoku ipariskolában működés egy kis jövedelmi forrás, melylyel csekély fizetését pótolja és a legtöbbször semmi más. Általánosan ismert dolog, mennyire ráér a nyomoruságosan díjazott néptanítóra az a kis mellékjövedelem, hanem azért, midőn egy nagy jelentőségű kulturális intézményről van szó, ilyes tekintetekre figyelemmel lenni nem szabad. Az alsófoku ipariskolának önálló

ezélja van; ezt humanitárius intézményül tartogatni nem szabad. Az elemi iskolai munka egész embert kíván; munkása méltó az egész ember munkájának bérére. Adja meg ezt neki az iskola tulajdonosa s ne utalja mellékeresetre, mely őt fő hivatásától többé-kevésbé elvonja és működésének eredményét minden téren rontja.

Hogy az alsófoku ipariskolák tanítói hivatásszeretettől áthatott igazi szakemberekké válhassanak, fokozatosan önállósítani kell ezen intézeteket. Az alsófoku ipariskoláknak szaktanítókat kell nevelni, a kiknek kenyéradó foglalkozása, élethivatása legyen ezen iskolák vezetése. Csak így kerülhetnek ipariskoláink minden tekintetben hivatott tanítók kezébe, a kik lelket lehelnek az intézménybe s kiragadják mostani gépies légköréből.

Azonkívül az iskola belső vezetésében másnemű jelentékeny változásoknak is be kell következniök. Nevezetesen: az írni és olvasni tudó iparos-tanulóknál, a kik az önművelődés eszközeit már bírják, szakítani kell a mostani gyerekes iskolázási módszerrel, mely az iskolát unalmassá teszi s a növendéknek saját lábára állását megnehezíti. Az ipariskolában, mely közvetlenül az életre készíti elő a fiut, inkább az önművelődés vágyának felkeltésére és megerősítésére, mint a kisgyerekes tanulásra kell sulyt helyezni. Ha e tekintetben célt ér az iskola, többet teszen, mint ha tanulatás által bármennyire képes értékű „ismeretet“ nyújtana is.

Lényeges dolog még az ipariskolai hitoktatás és az önképzőkori oktatás, melyekkel a tanuló átvezettetik az életbe, melyekről adandó alkalommal szintén szólni fogunk.

Társadalom és nevelés.

Ha mai társadalmi viszonyainkon végigtekintünk, azt tapasztaljuk, hogy mindenféle sok a hiba, sok a visszasság. Peccatur intra et extra muros. Lázás tevékenységgel hur-

64 leány aranybul öntetett, kezeiket öszve tevéen udvarolnak előtte mind ezeket, és több szépségeket megnézvén mondánk, hogy üdeje volna már kimennünk, ott mi mind a hárman megrakodánk, és békével kijövének.

A lyuk előtt megállánk, és a lyuk száját apró kövekkel be-rakánk s felyül számos fát vágánk reája.

A kut fojamatját mely a pinceze ajtajára szolgál, elszakasztottuk, ott mi mind a hárman megesküvének, hogy mi egyik másik nélkül oda nem megyünk; én mentem Kolozsvárra, másodikunk ment Gyulára, a harmadikunk ment Kassára.

Ez a pinceze a cigány havassa körül vagyon, az ajtaja Délre szolgál, a kutnak folyamataja is a két kö között vagyon, a pinczén által foly a hideg kutból a víz a vár jobb felén.

A Várnak kapuja napkeletre vagyon, a kapu előtt egy nagy kö vagyon, a Vár kapu piacán egy nagy kö vagyon. A Vár mellett jobb kéz felül indulj nap Keletre, megtalálod a kutnak folyását, azt kövessed, és egy holt árokba, ott vagyon a pinceze ajtaja.

Ha ez úgy nincsen, most halálnak fia vagyok, az Isten az ő országát és színe látását soha meg ne engedje, sőt büneimet soha megne bocsássa, hanem öökre pokolra testetül lelkestül vessen, ha eképpen nem volt, sőt ezeken kívül több szépségeket is láttam, melyek most nem jutnak eszembe.

Idem qui supra

Kolozsvári Varga Pál.

vénk a várba, hanem mellyette mentünk vala, a fojamatja, egy helyen el kezdte veszni, ott mi három felé menénk, én egyenesen által menék az árokra, hát ott egy nagy kö vagyon és az a kö kimutatván magát, az árok hátára jöttem, láték egy ajtó forma ajtólyukat, kiáltom társamat, és békével alá jüvénk: oda be nagy finyességet látánk, mintha gyertya égne, mondánk egy másnak bizony ez, akit keresünk, azért igazság legyen mindenünk szívébe. Istennek nevé segítségül híván, azon lyukba bemenék, tehát a lyuk előtt nagy tágasság vagyon; a lyuk mellyet látánk két nagy meg kötött fekete agarakat, fogaikat el vitsoritották vala, mind az hárman el rémülénk, mind az által egyikünknek szíve bátrabb vala, meg hívogattuk egy mást, és közelebb menvén hozzá vágánk szekerczével, és tsak meg pendüle rajta, meg tapogattuk, hát ezüst a szemei pedig fényes gyémánt vala. Onnet tovább menék látánk két oroszlányokat, azok felettébb fényesek valának, mert aranyból valának. Tovább menék tehát; egy ember arany székben ül jobb kezébe egy arany bot, drága kövekből rakott, egyenesen fel huzta vala, de immár nem félénk, mert az elsőket meg próbáltuk vala; odébb megyünk, látánk tiszta aranybul öntetett a szemei tiszta karbunkulus, és a szék tiszta drága kövek bul elegitetet, és tündöklük vala, mint a setétben a napnak fénye és az az ember Dárius királynak képe vala, és Dárius király előtt állanak 12 koronás királyok, aranybul öntettek, fényes kövekkel ékesítettek

az háta megett, aki egy inassa tartya vala, ez is aranyból öntetett és a szablya hüvellit drága kövekből faragták vala és egy arany asztal a király előtt azon belől egy nagy fogas pinczét látánk, irásokat is látánk, aki el tudta volna olvasni, tsudálatos dolgokat olvashatott volna, de mivel nem olvashattunk, mert sem Deakul sem magyarul nem voltak írva, ott hagytuk.

Be tekenték egy pinczébe, látánk sok agárkülleket, melyek drága fényes kövekből valának, ezüst puttonyokat, ezüst kanakát, és kádakat, megolvastunk 366-ot, ezek pedig sok kincsesel, arany és ezüst materiákkal mind tele valának, a pinczébe pedig üresség nem vala, mert ez is teli vala drága ékesített arany szerszámokkal, mellyen mi igen csudálkozván, ugyan azon pinczébe több ember képek is valának tiszta ezüstből öntöttek, gyermek, és leány képek is valának tiszta ezüstből 18, és arany darabokat, ezüst darabokat is látánk mindegy fél hordóba; kapákat, tányérokat és tálakat, arany és ezüst poharakat, számtalanokat, ugy annyira, hogy sok szekér megtelhetett volna a sok kincseknek és szépségeknél sokaságán mink eleget nem csudálkozhattunk, mert a mennyi kincs ott vagyon, még a gyermekünk gyermeke is megérhetné vele, mert a pinceze annyira tágas, hogy 16 ökrü szekér is megfordulhatna benne; a pinczébe látánk belől egy aranyos ajtót bé-ekintek tehát, egy asszony székbe ül, a fejében kimondhatatlan fényes korona vagyon, ugy hogy szemünk fénye csak el nem vett tőle, előtte ment

*) A birtokunkban levő kézirat a latin eredetűnek egy múlt század végén írt és fordított másolata. A monda ma is azt tartja, hogy a lévai határban való nagy értékű kincsek vannak elásva; mint tudjuk, vagy husz évvel ezelőtt, egy pár ezen kincs létezésében valon hívó ember meg is kísérelte a kincsesást, természetesen eredménytelenül. A mondanak valószínűleg ez az irás lehetett az alapja, melyet, mint kulturális történelmi érdekességet találtunk közlésre méltónak.

**) Czigány havassa, valószínűleg a mai Siklós hegy.

ezelünk a mindennapi kenyérért, de emellett elfelejtünk csaknem minden eszményt, sőt mindinkább az anyagiásáért főtöbbsége süllyedünk. Soha annyi képmutatást, önzést, mint társadalmunk jelen napjaiban! Sőt — fájdalom — itt-ott már oly körtünetek is kezdnek mutatkozni, melyek az észlelődot kell, hogy komolyan gondolkodóba ejtsék. Csak a mindennap ismétlődő sikkasztásokra, olykor megdöbbentő gyilkossági és öngyilkossági esetekre, szociális, anarkikus és egyéb mozgalmakra utalunk. Valóban önkénytelenül tolu fel a kérdés: honnan vannak ez állapok?

Igen divatos felfogás manapság erre azt felelni, hogy a bajok csirája mintegy magában társadalmunk levegőjében van. Az u. n. korszellemet, vagyis a kor gondolkozásmódját szokás megjelölni főok gyanánt, mely a társadalom minden izére ráüti bélyegét. És van a dologban valami. A rossz példa ragadós, és a társadalom valóban maga az okozója nem egy szerencsétlenségének. De ki sem tagadhatja, hogy e magyarázat nem kimerítő, sőt nem is kielégítő. Szerintünk az emberek teszik a társadalmat s amilyenek az egyes tagok, olyan lesz maga a társadalom is. Hogy tehát a társadalom jó és hibáktól ment legyen, ilyenekké kell gyurni az azt alkotó embereket. Erre pedig csak egy alkalmas mód van a nevelés.

A nevelés az, mely e tekintetben a legtöbbet tehet. Minden ember, midőn születik, csaknem ugyanazon tehetségekkel van felruházva, csak hogy természetesen nem ugyanazon fokban. A nevelés az, mely az egyes tehetségeket kifejleszti az emberben s így a neveléstől igen sok, csaknem minden függ. Mit a nevelés elmulasztott, az később alig-alig pótolható. Innen van, hogy a legkisebb tehetségek, kik nem nyertek kellő nevelést ifjúkorukban, később önjelőlők nem hozhatják helyre teljesen a mulasztást és minden tudásuk mellett később legalább is szülgletesek maradnak. Oka ennek az, hogy vagy házi, vagy iskolai neveltetésük, vagy esetleg mindkettő ferde és hiányos volt.

Nagyfontosságú a nevelés hatása a társadalomra nézve már azon oknál fogva is, hogy a legnagyobb befolyása van az ember jellemének kialakítására. Már pedig mire van inkább szüksége a társadalomnak, mint jellemes derék emberekre. Akit korán nyíltságra, őszinteségre szoktattak, az később is csak nehezen fogja érzelmeit palástolni, vagy éppen nem valódi érzelmeiket színlelni. Következésképpen az ilyen ember sokkal inkább befog valóni a társadalomba, mint az, ki korán hozzá szokott a tettetéshez.

Épp ezért a nevelés munkája nem is

szorítkozhatik csupán az ismeretek közlésére, hanem a tehetségeknek főleg a jó példa által való fejlesztése s a rossz irányban fejlődő tehetségek helyes utra való terelése a fő feladata. És mily óriási hatása van ennek az ember egész társadalmi életére. Akit kora ifjúságában megszoktattak érzéki vágyainak elnyomására s teteteinek az ész- és erkölcsi törvények szerinti irányítására, az biztos uton halad a szellemi, erkölcsi nagyság felé. Ellenben akitnek kis korában megengedték, hogy vágyainak s indulatainak szabad folyást engedjen, az később minden erőmegfeszítése mellett sem fog meg a közepszerűsége sem felül-emelkedhetni. Igen fontos dolog, miszerint a nevelés oda irányuljon, hogy a fejlődő embert jókor önruralomra szoktassa. Ez az egyedüli útja minden szellemi nagyságnak. Aki mások fölött akar uralkodni, annak tudnia kell előbb önmagát fékeznie, — oly igazság ez, melyet a tapasztalás kétségtelenül igazol.

Az önuralmat jelölhetjük meg tehát mint az emberi tökéletesedés alapját s a társadalom boldogságának alapföltételét. Az ember akkor boldogabb, minél kevesebb igénye van s ez attól függ, mennyire képes önmagán uralkodni.

És itt ismét sok függ a neveléstől, vagyis attól, hogy mennyire volt szerencsés keze a nevelőnek a gyermekkorban a jellem kiképzésében. Az erős jellemű ember, ha olykor elbotlik is az élet csúbjai között, aljassá válni, teljesen elbukni sohasem fog, mert megtanulta az élet legnagyobb művészetét, az önuralmat gyakorolni.

Tagadhatatlan, hogy az élet tapasztalatai, a küzdelmek és csalódások, valamint az érettebb kor s az azzal járó rendesebb életmód maguktól is mehozzák a komolyabb gondolkodást; de hányszor megtörténik mégis, hogy a boldogság első alapföltételét, a nyugalmat éppen az életkor növekedésével mindig fokozottabban érzi az ember önmagától távozni s ennek oka ismét nagyrészt abban rejlik, hogy az illetőnek el volt hibázva a nevelése. Az ilyen ember mint játéklapda van kiszolgáltatva a saját indulatainak s szenvedélyeinek s valóban nem csoda, ha azok ellenében teljesen védtelenné válván, néha el is bukik az egyenlőtlen küzdelemben, s vakmerő kézzel önmaga szakít véget boldogtalan életének.

Az eddig elmondottakból eléggé érthető, mennyire fontos dolog a társadalomra nézve, hogy az egyes ember nevelése kellőleg intéztessék. A nevelés az, mely a társadalom tagjainak nemcsak a műveltséget, de szelidebb erkölcsöket is biztosít. Mert bűn és

tudatlanság, műveletlenség és erkölcsi vadtság karöltve szoktak járni. Csakis a jól nevelt ember képes megbirkózni az élet legkeserűbb csapásaival és viszontagságaival is s nem hagyja magát legyőzetni azoktól. Sokszor megtörténik, hogy így levén fölfegyverkezve, az ifjúkori szenvedések nemcsak hogy kétségbe nem ejtik őt, sőt megedzik annyira, hogy képessé válik utóbb a legnagyobb életcsapásokat is minden erősebb meg rázkódtatások nélkül elviselni, — mint ezt annyi nagy ember példája bizonyítja.

De másrészt a társadalmi rend, a közjólét ügye is kívánja, sőt követeli, hogy a társadalom tagjai jól nevelt emberek legyenek. Tehát könnyű belátni, mily fontos hivatásuk van e tekintetben első sorban magoknak a szülőknek, azután a minden rendű és rangú nevelőknek. Talán mondani sem kell, hogy a javítás munkája csak úgy lehetséges, ha a házi és iskolai nevelés e részben teljesen összhangba lépnek egymással. Addig, míg a szülők ezt meg nem értik, hasztalan a nevelőknek minden ebbeli törekvésük, mert nehéz és fárasztó munkájoknak vagy semmi, vagy legföljebb fél-sikerét ha látják — a társadalom nem csekély kárára s hátrányára.

Paedagogus.

Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 17-én tartotta ülését, melyen a főispán elnökölt. A közigazgatási ágak állapotát illetőleg folyó év augusztus hóról beadott alispáni jelentés szerint a megyei pénztárba befolyt 10.878 frt, a hátralék 93306 frt 12 kr. Betegápolási pótdobban 1384 frt 73 kr, a hátralék 17629 frt 9 $\frac{1}{2}$ kr, katonai beszállásolási pótdob hátralék 554 frt 77 $\frac{1}{2}$ kr.

Az állategészségügyet illetőleg, az alispán jelenti, hogy a sertésvész járvány újabb felmerült: Nagy-Úlés, Kis-tapolcsány, Lócs, Kis Lócsa, N.-Úgrócz, Kalacsna, Oszlány és Simony községekben, ezen községek zár alá helyeztetek. Megszűnt ezen járvány és a zár feloldatott: Léva városban, Zsarnóczán, Nagy-Kálna és Maholány községekben.

Jelenti az alispán, hogy megkeresése folytán az országos statisztikai hivatal a tüzkárbiztosítások ügyére vonatkozólag a következő adatokat küldte meg. Biztosítva voltak ugyanis 1895. év végén Barsvármegyében: a) tüzkár ellen: épületek, ingóságok és szalmás gabonanevelők 12.758.659 frt értékben; kifizetett kártérítés 38739 frt. Gyarak felszereléssel készletekkel 3.272.786 frt, kifizetett kártérítés 7507 frt, mezőgazdasági átalány biztosítás 8.178.075 frt, kifizetett kártérítés 11263 frt. Összesen biztosítva volt tehát 24.209.520 frt érték, a kifizetett kártérítés pedig 57509 frtra rugott. b) A jégkár ellen biztosítva volt: 1. takarmány, füvek, répa, burgonya 1883 frt. 2.

Zömök kis asszonyka billeg be bokor-ugró szoknyában, ringó léptekkel. Bájos pukkedlit csinál.

Biró: Magát hívják Nyeltes Katának? Panaszos. Megkövetem galambom.

B. Ne galambozzon engem. Én királyi járásbíró vagyok. Hogy hívják?

P. Igenis! Hát tetszik tudni ugy vagyok én a nevemmel, hogy az édes apám, az Nyeltes Gábris volt, de később — a hogy az édes anyám beszélte — ezelőtt 26 vagy huszonhét esztendővel, a mikor a mi császárnk összeveszett a burkus császárral, aztán hiába békelteték őket a római pápa, egyszer csak megfújták a trombitát, aztán...

B. Ne trombitázzék, hanem feleljen a kérdéseimre.

P. Hiszen váltig azt felelem. No, hol is hagytam el? Igaz is a! Hát megfújták a trombitát, aztán édes apámat elvitték külső háboruba; a háboruban sok francziát levágot. Mikor vége volt a háborúnak, a császár előszólította az édes apámat, oszt azt mondja, hogy aszongya: Na, Nyeltes Gábris kend ugyancsak kitett magáért. Mától fogva Vitéz Gábor kelmed. Így aztán Vitéz Katalin volnék én, lelkem, de a falu a régi nevemen tisztel.

B. Na, de rá is illik. Röviden feleljen a kérdéseimre. Ne csavarogjon düdő utakon. Kora?

P. Igenis!

B. Mit igenis? Azt kérdem hány éves, mikor született?

P. Már azta katonának tudnák megmondani.

B. Miféle katonának?

P. Hát galambom a régi katonák. Mert tetszik tudni a háboru alatt születtem. Mikor minket vertek.

B. Az a königrétzei csata volt. No, hála istennek, csak hogy azt is tudom. Miféle vallásu?

tengeri és ezukorrépa 134,319 frt. 3. buza 1.062,276 frt. 4. kétszeres, zab, rozs és árpa 1.729,668 frt. 5. olajvetemények, lenmag, hüvelyek és egyéb keleti növények 38981 frt. 6. kender és len 1926 frt. 7. szőlő és komló 4440 frt., összesen 2.973,493 frt. értékben a kifizetett kár összeg 2809 frt volt.

A kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy augusztus hóban befolyt egyenes adóban: 186747 frt 52 $\frac{1}{2}$ kr., hadmentességi díjban 2210 frt 70 kr. Ezen eredmény az előző év hason havának eredményével szemben az egyenes adóknál nagyobb 85,650 frt 60 kr, a hadmentességi díjakban nagyobb 1811 frt 66 kr.

Még a kir. tanfelügyelő tett jelentést, melyben kiemeli az ar-maróthi óvónő szakaszerü buzgó működésének szép eredményét, valamint a zsitva-kenézi államilag segélyezett magán állandó gyermek menedékház vezetőnője Járdánházy Zsigmondné buzgólkodásának meglepő eredményét.

Bejelenti még, hogy a zsitva-ujfalusi állami óvodát meglátogatta, mely alkalommal hivatalába iktatta a kinevezett óvónőt. — Örömmel jelenti, hogy ezen minta intézetet, már mintegy 70 gyermek látogatja, a mi fényesen igazolja az óvóintézetek szükségességét; erős a reménye, hogy ezen óvodával Zsitva-ujfalu község megmagyarosodásának alapköve tétetett le. — r. t.

Szabályrendelet-tervezet

a községi és körjegyzők javadalmazásának vármegyei pénztári kezelésbe vétele iránt.

1. §.

A községi és körjegyzőnek a vármegye törvényhatósági bizottsága által közgyűlésileg megállapított javadalmazása fejében a községekre kivetett járulékot minden egyes község községi háztartása terhére, a község pénztárából, a vármegyei pótdob mintájára a vármegye pénztárába tartozik fizetni.

2. §.

A községi és körjegyzők a vármegyei pénztára, a községek által az előző szakasz alapján befizetett járulékokból, havonként előzetes részletekben fizeti.

A mennyiben a községi, vagy körjegyző természetbeli lakással nem bír, lakbér illetményét évnegyedes előzetes részletekben élvezi.

A vármegye számvévsége minden egyes község nevére számlalapot nyit, s arra a község által teljesített befizetéseket érkezés szerint bejegyzi.

Az évi zárlat alkalmával észlelt túlkadás vagy fölösleg a község következő évi számlájára átvetendő, és a következő kivetésnél figyelembe veendő.

3. §.

A községek által az 1. §. szerint befizetni kötelezett járulékokat a község oly képen tartozik a vármegyei pénztárába beszállgatni, hogy a jegyzői javadalom pontos fizetése akauályozva ne legyen. Késedelmes fizetés esetén a község oly késedelmi kamatot fizet, mely a vármegye által gyümölcsözőleg elhelyezett tőkéi után élvezett kamatlábat fél százalékkal meghaladja.

P. A magyar hitet valljuk, ezen volt az öreg apám is. B. Magyar hitet? Katholikus vagy református. P. Az bizony lelkem. Egyszer a tisztelendő káplán ur beszél a lelkemre, el akart téríteni, de biz én...

B. Ne beszéljen annyit össze-vissza. Tehát református. P. Az biz én lelkem, az hát, már mért tagadnám. Nem tagadom biz én lelkem.

B. Volt-e már büntetve?

P. Hát ha már meg kell mondani, voltam biz én: Ugy történt, hogy a Tóth kalapos fia, a Marcsi, a kivel igen sziveltük egymást, egy este eljött hozzánk, aztán kimentünk a pitvarba és ott beszélgettünk. Hájszen megmondom, hogy megölelt, de ez nem nagy sor volt, mert abba voltunk, hogy elvesz. Egyszer csak magához kapott, megakart csókolni. Erre éppel kijött az édes apám.

B. Ez nem tartozik ide, törvény előtt volt már, azt mondja el izibe.

P. Má hogy én? Nem voltam biz én, lelkem. Csak az édes apámnak volt egy kis aprómarha sorja, de ő is kiszabadult.

B. (Az irnokhoz.) Nem volt. Hát már most beszélje el röviden, de érti, röviden: miért panaszkolta be Pál Nagy Istvánnét?

P. Hát, tetszik tudni a dolog ugy történt, hogy a kisebbik család, a Jóska egyszer azzal jön haza az iskolából, hogy őt rázza a kideg. Nézem a gyereket, hát csakugyan rázza. Gyakoroltam én azzal mindenféle medicinát. Adtam neki zöld gáliczot, sveiczi tintát, adtam...

Biró fölül. Ez már mégis borzasztó! Tudja mit Kata, maga menjen haza, majd kérek egy hónapi szünetet és akkor kihallgatom. (Panaszos vigan el.)

Az ember.

Parányi féreg, egy maroknyi por,
A melyet egy fuvallat eltípor.
Porból gyurt hus, vérthajtó gépezet,
Egy óra mű, melyet a sziv vezet,
A mely magába forró, perzselő,
Melyet szabályoz a hideg velő,
Nehogy majd elragadjá önheve...
E gépezetnek ember a neve.

Kicsiny, alig hogy sejtí önmagát,
Már azt hiszi, hogy nincs előtte gát.
Óv a föld s a melyet sziv, a lég,
Óv a csillagok, a tiszta holdas ég,
Óv egészen a nagy végtelen;
Hódolni neki minden kénytelen,
Ki ellen álljon nincs oly vakmerő:
Karjában és eszében az erő.

Szegény bolond! Megrongált gépezet,
Melyet nem ész, de vak ösztön vezet.
Félülakarja mulni önmagát,
Nem számít arra, hogy előtte gát.
Istennel áll vakon dacolni ki,
És mély pokolra önmagát löki.
Magas Bábelt tervez, s mély porba hull,
És a bolond önkárán sem tanul.
Majd önfajával gyilkos harcra kél,
Szük tén a föld, ha minden ember él.
Vértócsában gázol bős Hannibál,
Koriolán kaczag Róma falainál,
Kézét honi vérben fűrészi Sulla,
A „Nagy” előtt egész föld porba hull,
A persa várost, országot típor:
És most mindegyik egy maroknyi por.

Igen. Az ember legnagyobb bolond
Végest keresni végtelenbe ront,
Neki megy bőszen vésznek és viharnek,
Titkot kutat, mit ezredék takarnak.
A jelszava: „Előre csak, előre!”

Ugrál, siet s nyakát szegi a dőre.
Csörgő sapkáját hánnya fel magasra
S abban esik nagyot botolva hasra.
Azt véli, ur ő mindenek felett,
És önmagának rabszolgája lett.
Hitvány kezekkel dulja életét,
S ha elbukik, okozza végétét.

Porból gyurt hus! Vérthajtó gépezet,
Melyet a sziv mind hasztalan vezet,
És hasztalan szabályoz a velő:
Rossz szerkezet, most jég, majd perzselő.
Mostan véres titáni harcra kezd,
Holnap megnyomja vállát a kereszt.
Ma szabadságról, hősről deklamál,
Holnap koldulni a sarokra áll.
Ma a Krisztust arannyal gloriázza,
Holnap veri s tövisel koronázza.
Ha nyer, dicsőíti Aristidest,
S Themistoklest elüzi, hogyha vesz.
Ma szívesen hallgatja még Homért,
Holnap vadul szomjazza már a vért,
Ma az egész világnak neki megy,
Holnap már élte is csak pusztá kegy.
Ma Istennel is birokra kel,
Holnap már térdre hullva esdekel.

Gyarlóbb az ember sokkal, mint az állat,
S azt véli, hogy önlábán is megállhat,
Hogy ő nem pusztán óra szerkezet,
Melyet a legnagyobb gépész, Isten, vezet.
Ő a mindenségnek egy porszeme,
Mégis merészel küzdeni ellene.
Parányi féreg, egy maroknyi por,
Melyet egy gyöngye szél is eltípor.

K. J.

A járásbíró ur előtt.

— Jelenet. —

Egyik megyei járásbíróágunk előtt folyt le ez a bizonynyal nem sommás, de épületes tárgyalás.

A vármegye pénztára a közbe osztott községek által befizetett járulékat „községi és körjegyzői alap” czim alatt önálló alapként kezelé.

Szabályrendelet-tervezet a segédjegyzői intézmény szervezete tárgyában.

1. §.

Segédjegyzővé csak oly egyén választható ki az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában előírt minősítéssel és a vármegyében érvényes jegyzői oklevéllel bir.

2. §.

A segédjegyző hivatalbeli főnökének, a jegyzőnek rendelkezése szerint a neki ki osztott ügykörben működik, intézkedéseiért a felelősség a neki beosztott ügykörben őt terheli, ha csak hivatalbeli főnökének határozott rendelkezése szerint nem járt el, mely esetben a felelősség a hivatalfőnökre száll. Fegyelemi vétség esetében azonban a felelősség közös.

3. §.

A közigazgatási bizottság elrendelheti, hogy a segédjegyző ne a körjegyzőség székhelyén, hanem a közbe osztott községek egyikében birjon állandó lakással.

4. §.

A segédjegyző évi javadalma a szabadlakáson kívül 400 ft.

5. §.

A segédjegyző javadalmának fedezésére szolgál:

a) Az állampénztárból nyert évi segély.
b) A község, illetőleg a közbe osztott községek által házi pénztárak terhére önként megajánlott hozzájárulás.

A község ezen önként megajánlott hozzájárulást az adóvéghajrási költségektől fedezheti.

6. §.

Jegyzővé ezentúl csak oly okleveles jegyző választható, ki mint segédjegyző valamely e ezen vármegyebeli jegyzői irodában legalább egy évig tényleg alkalmazva volt.

Ezen rendelkezés alól a főszolgabíró megokolt javaslatára az alispán felmentést adhat.

Budapest, 1896. évi szeptember hó 17.

— Vén asszonyok nyara. — A kiállítás. — Országgyűlés. — kongresszusok. —

Nyájas, mosolygó napsugár a hosszú esőzések után. A városliget ritkuló fái között egyre jobban előtűnnek a kiállítási épületek színes födelői. A közlegő ősz nyoma mindenütt. Csak a látás az illat, a verőfény. Csak vénasszonyok nyara ez. A kiállítás látogatóin is előtűnik már az ősz divat. A felöltőre is galléra szűkség van esténként, mert bármily nyájasan mosolyg is egész napon át a nap ragyogó ábrázata, a mint a hegyek mögött lebukik fényes koronája, elmúlásra emlékeztető hideg didergés fut keresztül embereken.

De talán ez a nyár utolja a legalkalmasabb a kiállítás megtekintésére. Legalább az egész napi járás-kelésben meg nem izzad az ember. Örömmel konstátálhatjuk, hogy a kiállítás iránti érdeklődés nem csappant meg. Sőt összeszedik magukat még azok is, kik soha sem voltak a falu határán túl és felkászolódnak a fővárosba, hogy gyönyörködjenek édes hazánk előmenetelén.

A kiállításnak illusztris látogatója volt a héten Vaszary Kolos hercegprímás személyében, kit több főpap kísért el. A primás láthatólag meglepte a kiállítás gazdagsága. Különösen a történelmi kiállítás iránt tanúsított nagy érdeklődést, a melyet ismét meglátogatni szándékozik. A közönség lelkesen megjelenezte, mikor elhajtattá kiállításból.

A kiállítási faluban Kovács Gyula több népies szokást mutatott be. A héten a szerbektől tartottak benne hét országra szóló lakozit, melyen vidáman járták a kólót. Hogy még most is nagy az érdeklődés a kiállítás iránt, annak legfényesebb bizonyítéka az hogy vasárnaponként körülbelül negyven-ezer napijegyes látogató fordul meg benne.

Az országgyűlés két háza a héten csak elvéte tartott ülést. A képviselőházban a közlekedésügyi bizottság előadója egy csomó új vizetnalisról szóló törvényjavaslatot terjesztett be. A főrendiház pedig a hét végén kezd tárgyalni a bűnvádi eljárásról szóló törvényjavaslatot. Egyébként pedig csak a pártklubok tartanak gyakoribb tanácskozmányokat. Ezek között is talán legérdekesebb volt a Szapáry Gyula elnökléte alatt álló pártönkivüli képviselők értekezlete, melynek határozata oda konkludált, hogy miután az Apponyival való fuzió reménye az ipolysági beszéd után végleg füstbe ment, szívesen vállalkoznának a kormánypart méréseltebb elemeivel való közreműködésre. Ehhez képest már most elhatározták, hogy támogatni fogják a 67-es közjogi alapot és a jövőévi költségvetést. Ezt a határozatot sokan a Szapáry-part végleges feloszlásának előjelül tekintik.

A kongresszusokból sem fogyunk ki. A héten is kijutott a részünk belőle. Így megtartották a balolneogiai kongresszust, melynek célja volt a magyar fürdők emelése. Nem kis jelentőségű volt a közegészségügyi és orvosi kongresszus, melynek legjelentősebb feladatát az egészségügyi közigaz-

gatás szervezése képezte. E célból szükségesnek tartják a körorvosi intézmények államosítását, a szegényebb néposztály ingyen gyógyítását, és a szegényügy szervezését. A mai napon kezdette meg tanácskozmányait a nemzetközi békekongresszus, melyen a világ összes béke egyesületei részt vesznek. Ma nyit meg továbbá a gazdakongresszus, mely szintén nagyfontossággal bír már arra való tekintettel is, hogy még mindig nagyobb résznél agrikulturn állam vagyunk. A kongresszus tagjai különben szeptember 21. és 22-én tanulmányi kirándulást tesznek a mezőhegyesi ménésbirtokra.

Most állapítják meg a jövő heti interparlamentáris konferencia programját, mely a jövő héten egyik kétségekívül legérdekesebb mozzanata leendő.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— Az ipolysági népgyűlés, melyet ma egy hete tartottak meg, a lehető legfényesebben sikerült s méltó érdemül tudja be a hontmezei ellenzék Ivánka Zsigmondnak, a népgyűlés lelkes tervezőjének. Az ipolysági választó kerület egyesült ellenzéké a napon jelölte képviselőjéül Zichy Jenő grófot, ki a déli vonattal érkezett meg. Vele jöttek Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor, Ivánka Oszkár, Issekutz Győző, Berger Ignác, Hock János és Fernbach József a nemzeti párt vezérférfiai. Utközben s részben Ipolyságon csatlakoztak még: Frey Ferencz, Okolicsányi László és Andreánszky Gábor báró országgyűlési képviselők. Ipoly-Szakálolon Apponyi Albert és kísérete kiszállottak s Tésára mentek, hol délebbre Jankovich Béla földbírtokos vendégei voltak s innen indultak kocsikon Ipolyra, melynek szélén várta őket Ipolyság és környékének közönsége, s diszmenetben vonult be a fellobogózt városba. A bevonulás páratlanul szép látványt nyújtott. Elöl vagy száz lovas banderista nyargalt. Az a négyes fogat, mely Apponyi Albert grófot és Zichy Jenőt hozta, igen szépen fel volt virágokkal díszítve. A képviselők kocsiját beláthatatlan szorban kísérték aa utközben csatkozott uri és paraszt fogatok. A piac téren tartott népgyűlést kevéssel két óra után nyitotta meg Ivánka Oszkár, ki köszönetet mondván Apponyi Albert grófnak s a megjelent országgyűlési képviselőknek szíves megjelenésükért s üdvözölve a mintegy 3000 főre tehető közönséget az egyesült ellenzék nevében felkérte Zichy Jenő grófot a jelöltség elfogadására, ki azt elfogadta s szép beszédben biztosította a választó kerületet, hogy érdekeit mindenkor hiven fogja képviselni. Utána Apponyi Albert gróf emelt szót, s beszédében kijelentette, hogy soha sem állott távolabb a kormányparttal való fuziótól, mint ma s határozottan elítéli a szabadelvű titullussal való szédelgést; különösen szükségesnek tartja a parlament felújítását, mert a mostani gépezet nagyon is megkopott. Végül melegen ajánlotta Zichy Jenő grófot. Szavait viharos éljenzés követte. Utána Hock János beszélt erősen bírálva a kormánypart rendszerét. A gyűlést fényes bankett követte, melyen természetesen a szebbnél szebb felköszöntők hangzottak el a jövődi diadal reményében s lelkesen éltették a képviselőjelöltet s az ellenzék vezérférfiát.

— A Barsvármegyei ált. Tanítóegyesület f. hó 10-én küldöttség által tiszteelt Wallacs miniszternél, hogy ányujtsa a disztagsági oklevelet, a melylyel az egyesület milleniumi disztagságát tisztelte meg a népszerű minisztert. A küldöttség szónoka, dr. Takács György elnök üdvözlő szavaira a miniszter igen melegen válaszolt. Megköszönte a kitüntetés, s örömet fejezve ki, hogy ténykedése a tanítók rokonszenvével találkozik, türelemre és ernyedetlen munkára buzdította az egyesületet. Majd bemutatván magának a küldöttséget, minden egyesével kezét szorított, s mindenikhez volt néhány barátságos szava. Végül kézszorítással vett búcsut a tiszteletgöztől, kik a lelkes minisztert megjelenezték.

— Eljegyzés. Szabó Gyula dr., lévai kir. aljárásbíró a napokban váltott jegyet Levatic Gusztáv ügyvéd és földbírtokos bájos leányával, Irén kisasszonnyal.

— Vásárlások az ezredéves kiállításán. Az ezredéves országos kiállítás általános elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozdítaná, ha a hazafias közönség a kiállító iparosok által hozott áldozatokat kellőképen méltányolná. Ez természetesen első sorban a kiállított tárgyak megvásárlása által történhetik. Előkelő körünk és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállításán meggyőződhetek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitűnő tárgyat találunk az ipari csoportokban, a melyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgálattal tehetnek a kiállításban részt vett iparosoknak. Az ezredéves kiállítás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kívánják egy-egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylását is biztosítsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára. Az országos ipar egyesület elnöksége felhívja a közönséget, hogy a kiállítás hátralevő idejét egyrészt szükségleteik fedezésére, másrészt emléktárgyaik megvásárlására a legjobban felhasználni sziveskedjék, hogy a hazai ipar iránt való elismerését az ezred-

éves ünnep alkalmából méltóképpen kifejezésre juttassa.

— A kiállítási sorsjáték nyerevénytárgyai. A kereskedelemügyi miniszter már kinevezte a kiállítási tárgysorsjáték nyerevénytárgyainak megvásárlására a vásárló-bizottságot, a mely már meg is kezdte a vásárlásokat. A bizottság összesen 19,848 nyerevénytárgyat vásárolt össze. Ezek között lesz egy 20,000 korona értékű, egy 10,000 korona értékű, egy 6,000 korona értékű, és tíz 2,000-2,000 korona értékű. Az eddig vásárolt tárgyak közül kiemeljük azt, a melyik a második főnyeremény lesz, s a mely pompás brilliant diadémból, brillians brosból és egypár függőből áll. Vásárolt ezenkívül még a bizottság egy teljes uri szobaberendezést is, mely mahagonyi fából bronz felszerelésekkel készült és a mely gyönyörű kivitelénél fogva a kiállítás ideje alatt méltó feltűnést keltett. A többi vásárolt tárgyak a következők: egy gyönyörű ezüst tálcza, egy nagy fedeles pokál, egy gyémánt brosz három gyönggyel és egy rubinttal, két karperecz, 2 női és egy férfi óralánc, három brillians gyűrű, öt diszes ezüstserleg, különféle ezüst asztaldiszek, három diszszekrény 1000-1000 korona értékben, egy diszmulakatos toilett-tükör 2000 korona értékben, három szalonszekrény 1000-1000 korona értékben, porcellán disztányérok, függő lámpák 400 korona értékben, tizenkét személyre való asztalkészlet stb. A vásárolt tárgyak egész részletes jegyzékét az érték megnevezésével és az eladó nevével együtt legközelebb közzé fogjuk tenni. A vásárló bizottság természetesen napról-napra folytatja vásárlásait és minden csoportra kiterjeszti figyelmét, a hol csak a czélnak megfelelő vásárolható tárgy van. Megjegyezzük még, hogy sorsjegyek, darabonkint 20 krajczárjával, kaphatók a kiállítás igazgatóságánál, az összes dohánytözsdekben, továbbá a föelőrúsitó helyen: Károly-körút 24. száon, a honnan a pénz előleges beküldése mellett bérmentve küldik meg a megrendelőnek a sorsjegyeket.

— Előléptetés. A m. kir. pénzügyminiszter Ivánkievics József, lévai kir. pénzügyigazgatósági állami végrehajtót a XI. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— A verebelyi kir. adóhivatal jövő évi január hó elsejével megkezdte működését. A pénzügyminiszter a pénztárnoki és ellenőri állásokra már kiírta a pályázatokat. Az új adóhivatal felállításával a lévai adóhivatal hatásköre is kisebbedni fog, a menyiben a verebelyi járáshoz tartozó községekre nézve új évtől kezdve a verebelyi lesz az illetékes adóhivatal.

— Helyreigazítás. Mult számunk hiri között az elhaltak névsorában Stefanik József 6 évnek volt jelezve, holott a boldogult csak 6 napot élt.

Irodalom és művészet.

— „Az Athenaeum Olvasótára,” mely mindinkább tért hódít a művelt magyar közönség körében, most ismét két munkával, újabb négy kötettel szaporodott. A francia regényirodalom legkiválóbb alkotása, Paul Bourget „Bűnös szerelem” című két kötetes regénye jelent meg ebben a vállalatban, Tóth Béla remek magyar fordításában. Az előkelő európai kritika majdnem egyhangú szavazatával, ezt tartják Paul Bourget legkitűnőbb regényének, melyben korunk erkölcsi a legtalálhatóbban vannak festve, mindvégig rendkívüli érdekes mese keretében. De nem is mese ez, hanem a való élet egy darabja, igaz történet álnevek alatt, mert a szereplők minden szava, minden cselekvénye az életből van elvesve. A szerző tulajdonképen az erkölcsi élet nagyobb kérdéseinek megoldására keres példákat a való életből és amit elméleti tételekkel bibelődő moralisták soha sem tudnak elérni, Paul Bourget szemlélettel tanít meg bennünket az erkölcsi igazságokra, főként a becsületességre. Rajzai rendkívül megkapók, néha merészek látszanak, mint valami caucisves boltozat; de azért hamis megdönthető okoskodást ebben a két kötetben épen nem találunk. Ebben a tekintetben Paul Bourget messze túlszárnyalja regényírotársait, kik a tetszetőséért feláldozzák az igazságot; míg ellenben Paul Bourget valósággal bonczkészel keresi az igazságot a legszövevényesebb életviszonyok között. Bizton remélhetjük, hogy Paul Bourget ezen regénye magyarban is azt az általános elismerést fogja kivívni, melyet kivívott az eredeti munka, melyet ugyszólván egyszerre elkapkodtak megjelenése után. Az Athenaeum Olvasótára egy igen érdekes, eredeti magyar regényt is közöl Bartók Lajos tollából. A két kötetes regény címe „A szemfényvesztők.” Tárgya a magyar közéletből, a középső osztályból van merítve. Az egyes alakok nagy humorral vannak megrajzolva, a nélkül, hogy torzalakok lennének azokból. Ez már magában véve is irodalmi siker, mert a fantázia féktelenségével csapongó regényírók többnyire túlzásokba szoktak esni és rajzaik a való élettől minél inkább eltávolodnak. Bartók ellenben hű arcképeket akar nyújtani; a melyekkel sok derült pörzet fog szerezeni az olvasóknak. A vállalat minden egyes kötetének ára diszes vászonkötésben 50 kr.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza m.-mázsánként 6 frt 20 kr, 6 frt. 60 Kétszeres 5 frt 20 kr. 5 frt 50 kr. — Rozs 5 frt 40 kr. 5 frt 60 kr. Arpa 5 frt 50 kr. 7 frt 20 kr. — Kukoricza 4 frt 50 kr 4 frt 60 kr. Bab 7 frt — kr. 7 frt 50 kr. Zab 5 frt — kr. 5 frt 30 kr. Lencse 5 frt — kr. frt — kr. Köles 4 frt — kr. frt — kr.

Nyiltér.

I.

Hegedű részek: hurok, hangsip, lábak, hangfogó, gyanta, hegedű kulcs stb., egész és $\frac{3}{4}$ hegedűk és vonók, valamint hegedű tokok nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

Nyitrai és Társa

könyv- és papirkereskedésben Léván.

Ugyanott egy tisztességes házból való keresztény fiú, szép írással, az üzletbe mint **gyakornok** felvétetik 3-4 gymn. végzett fiuk előnyben részesülnek.

II.

Gépezeti színház (Theatrum Mundi) természetani s mechanikai műszínház, magában emében egyedüli az országban **ma és mindennap** a vásártéren felállított diszes színházban **nagy előadás**. E színház kitűnő gépezettel s meglepő díszletekkel rendelkezik. **Hétfőtől kezdve új műsor:** 1. szakasz. Mohamed csodatettei, vagy a bűvészet ezer év előtt. Valódi keletindiai bűvészet, mely az ezer egy éj meséből vannak merítve. 2. szakasz. Az indiai kötéltáncos mutatványai és szolgálja. 3. szakasz. Tizenöt perez falun. Téli tájkép a svéd Alpepek között. Többszörű hősés tisztán látható. 4. szakasz. Salve Regina, vagy Mária üdvözlése, hatásos jelenet. 5. szakasz. Háromszoros csodafontaine, vagy az ugynevezett Kalozpinthe chromokrén. 6. szakasz. Kőfátyolképek teljes változással. Végül: **Hőféherke**. Szünetek alatt a színház saját zenekara játszik. Pénztárnyitás este 7 órakor. Színházi teljes műsor magyar német vagy szerb nyelven a pénztárnál kapható. Előadás minden nap tartatik. Vasárnap és ünnepnapon két előadás tartatik. **Az igazgatóság.**

III.

1670/1896. tlv. sz.

Arverési hirdetmény kivonat.

A verebelyi kir. bíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az armaróthi takarékpénztár végrehajtónak **Varga János** végrehajtást szenvedő elleni 90 frt tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a verebelyi kir. járásbíróóság területén lévő Tild község határában fekvő a tildi 94. sz. tjkvben: + 2. sorsz. a. vezetett egész fekvőségre az 1881: LX. 156. §-a értelmében vagy végrehajtást szenvedőnek $\frac{1}{2}$, mint a tulajdonostárs Varga Balázsnak $\frac{1}{2}$ jutalékára is, 48 frt, + 3. sorsz. a. vezetett fekvőségre végrehajtást szenvedőt illető $\frac{1}{2}$ részére 123 frt, + 4. sorsz. fekvőségre végrehajtást szenvedőt illető $\frac{1}{2}$ részére 593 frt, + 5. sorsz. egész fekvőségre az 1881: LX. 156. §-a értelmében, 58 frt, + 6. sorsz. egész fekvőségre, az idézett t. szakasz értelmében, 18 frt, + 7. sorsz. fekvőségre a 156. §. értelmében 54 frt, + 8. sorsz. fekvőségre a 156. §. ért. 96 frt, + 9. ssz. szőlőfekvőségre a 156. §. ért. 12 frt, + 10. ssz. szőlőfekvőségre, a 156. §. ért. 96 frt, + 11. ssz. szőlőfekvőségre a 156. §. ért. 44 frt, az u. o. 133. sz. tjkvben I. 1-4. ssz. fekvőségeknek végrehajtást szenvedőt illető 60/7355. részére 28 frt, az u. o. 124. sz. tjkvben I. 1. ssz. fekvőségeknek végrehajtást szenvedőt illető 60/9740. részére 30 frt, s végül az u. o. 251. sz. tjkvben + 1. ssz. a. vezetett fekvőségre s azon épült 54/b. össz. sz. házra az idézett t. szakasz értelmében, 418 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi november hó 4-ik napján d. e. 9 órakor Tild község házánál megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 4 frt 80 krt, 12 frt 30 kr, 59 frt 30 kr, 5 frt 80 kr, 1 frt 80 kr, 5 frt 40 kr, 9 frt 60 kr, 1 frt 20 kr, 9 frt 60 kr, 16 frt, 4 frt 40 kr, 2 frt 80 kr, 3 frt és 41 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Verebelyen 1896. évi aug. hó 25. napján.

A verebelyi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság.

Dillesz, kir. aljbíró.

MINEK PESTRE!? MINEK BÉCSBE!?

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ
nélkül
50 krajczáros részletfizetésre
HOWE, ADRIA, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON
RINGSCHIFF
VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi czélokra 5 évi jótállás mellett **Singer gépeket** ajánlok

30 forintért

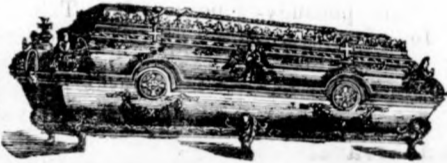
Használt gépek becséréltetnek, vagy igazittatnak jutányos áron **Géptük,**
részek és **csónak** raktáromon mindig találhatók.

FISCHER MIKSA kereskedése Léván.

ÉRTESETÉS.

Köztudomásra hozom, hogy saját házamban berendezett

érczkoporsó

raktáromat

fakoporsó raktárral

egészítettem ki,

Kaphatók nálam ruppant nagy választékban **sirkoszoruk**, arany
feliratu **sirkoszoru szalagok** selyemből, minden színben. Gyászjelen-
téteket, szemfedeleket s minden egyéb temetkezési kellékeket tartok
készleten.

FISCHER MIKSA
Léván.

T. cz.

Alulírott tisztelettel van szerencsém a helybeli piacon a Klain Ödön-féle
házban mult hóban nyitott

uri- és női divat, rőfös és rövidáru

kereskedésemre becses figyelmét felhívni.

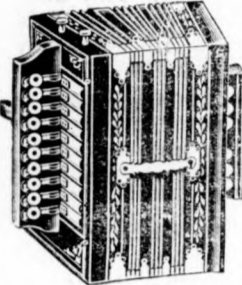
A helybeli piacon huzamosabb időn át való működésem által azon kellemes
helyzetben vagyok, hogy úgy a helybeli mint vidéki n. é. közönség szükségletét
és igényeit ismerem s így abbeli reményemnek adok kifejezést, hogy azt minden
tekintetben képes leszek kelégiteni.

Különös sulyt fektetek a férfikalap üzletre s hogy a legfokozottabb
igényeket is képes legyek kielégiteni Pless Vilmos cs. és kir. udvari szál-
lító bécsi kalapgyáros gyártmányaiból állandó raktárt tartok.

Nagybecsü megbízásait kérve vagyok, magamat becses jó indulatába ajánlván

kiünő tisztelettel kész szolgálja
Blumenthal Jónás.

Csak 4 frt 50 kr.

szállítom az én világhírű, huzó

„Bohemia“

harmonikumot, a mely hosszú bilentyűvel és valódi gyöngyház gombokkal van el-
látva. — A harmonikának van két fújtatója és 11 behajtott fújója, a 4 sarok
pléh-el van megvédve, a hangsipok egyes lemezekben vannak, ennek következtében
egy orgonához hasonló hangja van.

40 hangra 2 Reg. 15 1/2 x 33 cm. nagy 4 frt 50 kr.
60 " 3 " 17 " x 34 " " 5 " 50 "
80 " 4 " 17 1/2 " x 34 1/2 " " 5 " 50 "

Postaköltség és csomagolás 60 kr.

Magániskola és képes árjegyzék ingyen.

C. A. Schusztur, harmonika-gyárában, Graslitz, B. Csehország.

Küldemény utánvétellel. A meg nem felelő áruk kicséréltetnek. — Ismét cladjó keresetnek.

Komp-bérlet.

Kovácsi és Tolmács községek között a
Garamon közlekedő u. n. „macskarévi kompot“
a tulajdonos esztergomi főkáptalan uradalmi tiszt-
sége szeptember hó 30-án d. e. 11 órakor a ko-
vácsi tiszti irodában tartandó nyilvános árveré-
sen 1897. január 1-től kezdődő három évre ha-
szonbérbe adja.

ERŐS REZSŐ,
urad. rendelkező.

Zacherlin

Bámulatosan hat! Megöl utolérhetlen biztonsággal

és gyorsan, minden ártalmas férget s ez okból a fogyasztó közönség
milliói magasztalják és keresik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt
üveg. 2. Ezen aláírás „Zacherlin“.

Raktár. Léván: Kern Testvérek,
Medveczky Sándor
gyógyszerész,
Czirok János,
Preisach Samu utóda,
Frommer S.,
Cserei Gyula,
Wilhelm Béla uraknál.

Ipolyságon: Dombo Károly,
Trautwein Dániel uraknál.
Ujbányán: Cservinka Mór urnál.
Verebélyen: Czirok István,
Pollak József özevegye és fia,
Pollak Zsigmond uraknál.

1897. 1896. tkv. szám.

**Árverési hirdetményi
kivonat.**

A lévai kir. bíróság mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a lévai Taka-
rékpénztár végrehajthatónak **Gutrai János**
alsó-váradai lakos, Konecz István jogutóda
végrehajtást szenvedő elleni 58 frt tökéke-
vetelés és ennek 1888. évi augusztus hó
2-iktől járó 6% kamatai 8 frt 55 kr már
megállapított s jelenleg 9 frt 80 kr és a
még felmerülendő költségek kielégitése vé-
gett a lévai kir. járásbírósg területén lévő
Nagy-Endréd községben fekvő s a nagy-
endréd 162. sz. tjkvben A I. 1 sorsz. a.
foglalt s a végrehajtást szenvedett Konecz
István jogutóda Gutrai János (kinek neje
Varga Julia) és a társtulajdonos Svecz Má-
ria neven vezetett egész ingatlanra 252 frt-
ban, s a nagy-endréd 159. sz. tjkvben A
I. 1 sorsz. a. foglalt s a végrehajtást szen-
vedett Konecz István jogutóda Gutrai János
(kinek neje Varga Julia) neven vezetett inga-
tlanra az árverést 253 frtban ezennel
megállapított kikiáltási árban elrendelte, és
hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896.
évi szeptember hó 30-ik napján d. e.
9 órakor Nagy-Endréd község házánál meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapi-
tott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben,
vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. § ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött ke-
zéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1896. évi jun. hó 6-án.

A lévai kir. járásbírósg, mint telek-
könyvi hatóság.

Pogány,
kir. járásbíró.

**Mária-
czelli
Gyomor-
cseppek**

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál,
nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes
házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság,
gyomorgyengeség, büzös lehelet,
felfújság, savanyu, felbőffőség, hasmenés,
gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás,
sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs
szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult
fejlesztésénél, a menyinyiben ez a gyomortól
származott, gyomorluterbelésnéi ételekkel
és italokkal, gúliszták, májbajok és hámor-
rhoidáknál.

Említett bajoknál a **Mária-czelli
gyomor-cseppek** évek óta kitün-
őknök bizonyultak, a mit száz meg száz
bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára
használati utasítással együtt 40 kr., nagy
üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török
József** gyógyszerész **Budapest,**
Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen
tessek megtekinteni! Csak oly cseppeket
tessek elfogadni, melyeknek burkolatára
zöld szalag van ragasztva a készítő
aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal:
„Valódiságát bizonyítom“.

A Mária-czelli gyomor-cseppek valódián
kaphatók.

Léván: Boleman Ede örökösai, Med-
veczky Sándor urak gyógyszerüzaraiban. **Le-
kér:** Bolyos Gyula, **Nagy-Salló:** Zsorna
László urak gyógyszerüzaraiban. **Ujbányán:**
Cservinka Mór ur gyógyszerüzaraiban.